

ת"פ 15587/01/17 - ע"ב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 15587-01-17 מדינת ישראל נ' ע"ב

בפני	כבוד השופט, סגן נשיאה בפועל עמית פרייז
מבקש/נאשם	ע"ב
ע"י עו"ד דני רונן	
נגד	מדינת ישראל
משיבה/מאשימה	ע"י שלוחת תביעות נתניה

החלטה

לפניי טענה מקדמית לפיה יש להורות על העברת התיק על ידי המאשימה לטיפול במסלול של הסדר מותנה.

ביום 1/1/17 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. על פי עובדות כתב האישום, ביום 29/6/16, הנאשם תקף את המתלוננת, קרובת משפחה של בת זוגו, בכך שתפס את ידה ונגח בפניה. כתוצאה מהמתואר נגרמו למתלוננת סימן כחול ונפיחות באפה.

בבקשה נטען כי המאשימה מסרבת להפעיל את סמכויותיה על פי סעיף 67א לחוק סדר הדין הפלילי במסלול הסדר מותנה, רק בשל העובדה שהעבירה המיוחסת לנאשם נעברה במועד פלוני ולא במועד אלמוני, או שטופלה ע"י התביעה המשטרתית ולא הפרקליטות. לטענת ב"כ הנאשם נימוק זה מקים לנאשם הגנה מן הצדק, בשל טיפול שירותי והפלייה אסורה בין נאשמים, במיוחד לנוכח העובדה כי מדובר בהחלטה הנובעת ממדיניות שירותית של המאשימה.

המסגרת הנורמטיבית

ביום 2/8/12 נחקק סימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "סגירת תיק בהסדר". תיקון זה נכנס לתוקף תשעה חודשים מיום פרסומו, קרי: בתחילת חודש מאי 2013. באשר לאופן יישומו, רלבנטי סעיף 67 לחוק, הקובע כדלקמן:

"67. רשות תביעה רשאית להחיל את הוראות סימן זה לעניין סוגי עבירות ובתנאים, כפי שתקבע בהנחיות באישור היועץ המשפטי לממשלה; הנחיות כאמור יפורסמו לציבור."

בשנת 2013 פורסמה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3042 - "נוהל והנחיות להפעלת סימן א' 1 בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 הסדר מותנה". בסעיף 4 להנחיה נקבע כי רשות תביעה תהיה רשאית להחיל את ההסדר המותנה רק על עבירות ונסיבות העומדות בדרישות החוק, אשר נקבעו במסגרת אותה הנחיה.

במועד פרסום ההנחיה נקבעו העבירות בגין רשאת הפרקליטות לערוך הסדרים מותנים. עקב עמדת המשטרה (הנושאת בחלק הארי של התיקים הפוטנציאליים להסדר מותנה) דאז, לפיה עליה להיערך ולבצע התאמה משאבית ליישום התיקון לחוק, נדחתה תחולת התיקון בדבר ההסדר המותנה על התביעה המשטרית.

בחודש מרץ 2016 עודכנה ההנחיה ונקבעו שלוש עבירות בגביהן רשאת התביעה המשטרית להחיל הסדר מותנה, ומועד תחולתן. בחודש ספטמבר 2017 עודכנה ההנחיה פעם נוספת, כך שהתווספו עבירות לגביהן רשאת המשטרה לבחון החלטת הליך של הסדר מותנה ומועד תחולתן. כמו כן נקבע, כי החל מיום 1/1/19 התביעה המשטרית תוכל לבחון הפעלת הליך של הסדר מותנה בכל עבירות העוון שבסמכותה.

דין והכרעה

הנאשם מואשם על ידי התביעה המשטרית בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, בהתאם לסעיף 380 לחוק העונשין. העבירה בוצעה לכאורה ביום 29/6/16. בנסיבות אלה, על פי ההנחיה לא ניתן לבחון החלטת הסדר מותנה בגין עבירה זו, שכן מועד ביצועה הנתען חל לפני יום 1/1/19. על כן, אין מחלוקת על כך שהמאשימה פעלה בהתאם להנחיית היועמ"ש לממשלה, משסירבה לבחון את סגירתו של תיק זה בהליך של הסדר מותנה.

בד בבד, בטיעוניו תוקף ב"כ הנאשם את מדיניות המאשימה הנובעת מהנחיית היועמ"ש לממשלה. לטענתו קביעת יום 1/1/19 כמועד הקובע הינה שרירותית, שכן מועד ביצוע העבירה אינו יכול להוות נתון רלוונטי וענייני לדרך הטיפול בנאשמים.

טיעוניו של ב"כ הנאשם מהווים תקיפה עקיפה של הנחיית היועמ"ש לממשלה. לפיכך יש לבחון האם ראוי כי בית משפט השלום ידון בסוגיה זו במסגרת ההליך הפלילי, או שנכון יותר לתקוף את ההנחיה בתקיפה ישירה ע"י הגשת עתירה מנהלית לבית המשפט הגבוה לצדק.

ברע"פ 4562/11 אברהמים מוחתסב נגד מדינת ישראל (להלן: "עניין מוחתסב"), נדונה סוגיה דומה באופן עקרוני. שם נדונה הנחיית פרקליטות המדינה מיום 12/8/2010, הנחיה מקלה, לפיה אין להגיש כתב אישום בגין עבירה של הסעה שב"ח, כנגד אדם שזו לו העבירה הראשונה מסוג זה. ההנחיה כללה הוראת מעבר לפיה תחולתה מיום 23/3/2010. הסנגוריה הציבורית תקפה, במסגרת הליך פלילי, את הוראת המעבר וביקשה להחיל את ההנחיה המקלה על כל התיקים שבאותה עת היו תלויים ועומדים, ולא רק על עבירות שבוצעו מאותו מועד קובע.

בעניין הפורום הנאות לדון בטענה נקבע בעניין מוחתסב כדלקמן: " **המבקש, והסגוריה הציבורית לצידו, תוקפים את שיקול דעתו של פרקליט המדינה העומד בבסיס הוראת המעבר בהנחיה המקלה. לטעמי, לא רק שאין מניעה כי הדבר ייעשה בתקיפה עקיפה במסגרת ההליך הפלילי, להבדיל מתקיפה ישירה בבג"ץ, אלא שכך רצוי. הדברים אינם חדשים. עוד לפני שנים רבות נפסק בע"פ 104/72 ראב נ' מדינת ישראל, פ"ד כו(2) 412 (1972) כי בתי המשפט מוסמכים להעביר תחת שבט בקורתם גם חקיקת-משנה, ולבדוק אם נפל בה פגם של אי-סבירות. כיום זו אף דרך המלך, כפי שנאמר בבג"ץ 9131/05 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.2.2006)...**" (ההדגשה אינה במקור).

לאור האמור, הרי שעל פניו ניתן לדון בטענות ב"כ הנאשם במסגרת ההליך הפלילי שבפניי.

עם זאת, בהתאם להלכה הפסוקה, כאשר מדובר בתקיפה עקיפה של החלטת היועמ"ש לממשלה, הביקורת השיפוטית הינה מצומצמת לעומת תקיפה עקיפה של החלטת רשות מנהלית אחרת. משכך, אין כל מקום שבית המשפט יחליף את שיקול דעת היועמ"ש לממשלה בשיקול דעתו שלו, אלא שבית המשפט יבחר להתערב בהחלטה רק אם היא חורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות. וכך באו הדברים לידי ביטוי בבג"ץ 8088/14 נג'אח מבארקמוסא פרחאת נ' היועץ המשפטי לממשלה:

"הלכה פסוקה היא כי "ככלל, אין בית משפט זה נוהג להתערב בשיקול דעת התביעה לעניין העמדה לדין או עריכת הסדר טיעון" ... בשים לב למתחם שיקול הדעת המקצועי הרחב המסור למשיב 1 בהחלטות כגון דא, אין די בקיומן של חלופות סבירות נוספות או בקשיים שמעוררת החלטתו אלא נדרש חוסר סבירות קיצוני או עיוות מהותי".

בעניין מוחתסב שהוזכר, נקבע גם כי המועד הקובע אשר בהוראת המעבר אינו מועד שרירותי אלא נובע משינוי הדרגתי במדיניות הביטחונית. יחד עם זאת נקבע כי בבחירת כל מועד קובע קיימת תמיד שרירותיות מסויימת הנובעת מהצורך לבחור נקודה כלשהי על ציר הזמן לצורך החלת המדיניות המקלה ממנה ואילך.

בעניינו, הנימוקים העומדים בבסיס בחירת המועד הקובע ליישום התיקון לחוק על התביעה המשטרית, הם הצורך בהיערכות ובהקצאת משאבים. שיקולי הקצאת משאבים הוכרו בפסיקה כנימוקים לגיטימיים לדחיית החלטה של מדיניות משפטית מיטיבה. וכך נאמר בבג"ץ 1662/05 שושנה לוי נגד ממשלת ישראל:

"השיקול התקציבי הינו שיקול לגיטימי במסגרת גיבוש מדיניות ציבורית, והוראת חוק המגבילה את תחולתו של חוק מיטיב יכולה להיות לתכלית ראויה, אף אם מתקיימת פגיעה בשוויון וכל עוד נשמר האיזון בין הרצון לגבש מדיניות חברתית חדשה ומיטיבה ובין התקציב הנתון לשם כך". (ההדגשה אינה במקור).

על רקע כל האמור, נראה כי החלטת היועמ"ש לממשלה במסגרת ההנחיה, בה יושמה תחולה מדורגת של התיקון לחוק על התביעה המשטרית, אינה נגועה בחוסר סבירות קיצוני, המצדיק את התערבותו של בית המשפט בהחלטה מנהלית

אכן טוען ב"כ הנאשם בתגובתו לתגובת המאשימה, שכיום, לאחר יום 1/1/19, השיקול המשאבי כבר אינו רלוונטי. אולם, משמעות קבלת עמדת ב"כ הנאשם הינה שיש להחיל את התיקון לחוק על כל התיקים הרבים התלויים ועומדים ברחבי המדינה כיום, כחצי שנה בלבד לאחר אותו מועד קובע, ולכך תהיה השפעה דרמטית על המשאבים שיהיה צורך להקצות לטובת העניין. על כן, השיקול המשאבי עדיין תקף, ובמלוא עוזו. משכך, אין מקום לשינוי מהמסקנה לעיל לפיה אין המדובר במקרה החריג שבו יש להתערב בהחלטת היועמ"ש לממשלה.

לאור כל המפורט לעיל הבקשה נדחית.

התיק נקבע להקראה ליום 16/9/19 שעה 8:30 בפני כב' סגנית הנשיאה טל אוסטפלד נאוי.

ב"כ הנאשם יודיע לנאשם על מועד הדיון והדבר ישמש תחליף הזמנה לדיון.

המזכירות תעביר את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשע"ט, 17 יוני 2019, בלשכה, בהעדר הצדדים.